

in einen Haufen Asche verwandelt R. 1,41,30. GORR. 43,12.

राशीकरण n. das Zusammenhäufen P. 3,3,41. Sch.

राशीकरणभाष्य n. Titel eines Werkes der Paçupata SARVADARÇANAS. in Verz. d. Oxf. H. 247, a, 36. HALL 163. राशीकरभाष्य die gedr. Ausg. 78, 19. fg.

राशीभू (राशि + 1. भू) sich anhäufen: ० भूतधन der Schätze angehäuft hat Spr. 1140. ० भूत: प्रतिदिशमिव अन्वकस्यादृक्तामः MBH. 30. प्रेमरा-शिमिवन्ति werden zu einer Fülle von Zuneigung 111.

राष्ट्र (von 1. राज्: राष्ट्र Ucéval zu UNĀDIS. 4,158) 1) m. n. gaṇa अर्थ-चादि zu P. 2,4,31. TRIK. 3, 5, 13. das m. nur durch MBH. 13, 3050 zu belegen. Reich, Herrschaft; Gebiet, Land; Unterthanen, Volk AK. 3,4, 25, 184. 186. H. 947. an. 2, 449. MED. r. 79. मम हिता राष्ट्रं तत्रिपस्य RV. 4,42,1. 10,109,3. 124,4. राजा राष्ट्रानाम् 7,34,11. 84,2. मा तद्राष्ट्र-मधि क्षत् 10,173,1. नाम्नाद्राष्ट्रं क्षत्ते TS. 5,7,4,4. से मे राष्ट्रं च तत्रं च पद्मनाभश्च मे दधत् AV. 10,3,12. 13,1,35. 12,1,8. VS. 9,23. 20,8. तस्य द्वादशशते राष्ट्रमिव प्रजा बभूव seine Nachkommenschaft war ein ganzes Volk AIR. Br. 5,30. तत्रं हि राष्ट्रम् 7,22. 31. 8,7. 9. तत्रात्. वलात्. रा-ष्ट्रात्. विशः 24. TS. 3,4,8,1. 3. राष्ट्रम्. विशः Land, Leute 1,6,40,3. 3, 5,7,3. 5,7,4,4. यं मृधो ऽभिप्रवेपैरत्राष्ट्राणि वाभिसमीयुः in sein Land einfallen TBA. 1,2,4,13. ÇAT. Br. 2,4,4,5. 6,1,2,25. 11,2,2,17. 4,2,3. 20. तत्र एव हि राष्ट्रं प्रतिष्ठितं 12,8,2,20. यदिदं मृज्जयेषु राष्ट्रं तन्नयि दधामि 9,2,2. — डुर्गं च राष्ट्रं च लोकं च सचराचरम् M. 7,29. कोशराष्ट्रे 65. 143. तं राष्ट्रद्विवासयेत् 8,219. अमात्य, राष्ट्र, डुर्ग, अर्थ, दण्ड 7,157. स्वा-म्यमात्मीयं पुरं राष्ट्रं कोषदण्डौ मुक्ततया । सप्त प्रकृतयो ह्येताः 9,294. AK. 2,8,4,17. H. 714. स्व० M. 7,32. 111. MBH. 1,6109. 3,2729. पुराणि स-राष्ट्राणि 2742. R. 1,1,90. 3,3. 7,14. fg. 8,24. 9,21. राष्ट्रमराजकम् Spr. 2328. पर०, स्व० 41. कुराज्ञात्तानि राष्ट्राणि 612. VARĀH. BH. S. 19,19. 33,11. 20. 36,3. 46,3. ० भयं dem Reiche drohende Gefahr 39. 60. तस्य प्रनुभ्यते राष्ट्रम् M. 9,254. तद्राष्ट्रं निप्रमेव विनश्यति 10,61. राष्ट्रमिच्छति 7,109. ० विवृद्धि VARĀH. BH. S. 44,21. ० कर्षणा M. 7,112. राष्ट्रस्य संयत्: 113. fg. MBH. 12,3261. fg. सुसंगृहीत० M. 7,113. स्वराष्ट्रपरिपालनं JĀGĀN. 1,341. ० गुप्ति MBH. 12,3261. fg. ० भङ्ग DHŪRTAS. 76,18. ० विप्रव Spr. 438, v. l. ० करणीय Verz. d. Oxf. H. 13, a, 30. नृधा राष्ट्रमचिरैषौव सोद-ति M. 7,134. स राज्ञाय समन्तिकः । सराष्ट्राय विदधे शंकराराधनत्र-तम् ॥ KATAIS. 24, 142. Am Ende eines adj. comp. f. आ HARIV. 4017. 6344. R. 2,34,41. 62,42. 110,37 (119,34). R. GORR. 2,33,47. 46,13. Vgl. धृत०, पासु०, मला०, यम०, सु०. — 2) m. n. Calamität, Elend, Noth AK. 3,4,25,186. H. an. MRD. — 3) m. N. pr. eines Fürsten, eines Soh-nes des Kāçi BHĀG. P. 9,17,4.

राष्ट्रक 1) am Ende eines adj. comp. = राष्ट्र Reich u. s. w.: राज्यं चेदं सराष्ट्रकम् MBH. 1,5209. — 2) adj. im Reiche —, im Lande wohnend: जना नागराष्ट्रकाः BHĀG. P. 10,43,20. — 3) f. राष्ट्रिका eine Art Solanum, = वृक्षी AK. 2,4,2,12. RATNAM. 12. — Vgl. राष्ट्रिक.

राष्ट्रकाम adj. nach dem Reich verlangend TS. 3,4,8,1.

राष्ट्रकूट m. pl. N. pr. eines Volkstammes Z. f. d. K. d. M. 3,168.

राष्ट्रगोप m. Hüter des Reiches AIR. Br. 8,25.

राष्ट्रतन्त्र n. Regierungssystem, Regierung R. 3,61,28. — Vgl. राज्यतन्त्र.

राष्ट्रदत्ता adj. Herrschaft gebend VS. 10,2.

VI. Theil.

राष्ट्रदिपु adj. Land oder Leute beschädigen wollend, — bedrohend AV. 10,3,16.

राष्ट्रेद्वी f. N. pr. der Gattin Kītrabhānu's HALL in der Einl. zu VĀSAVAD. 50.

राष्ट्रपत adj. von राष्ट्रपति gaṇa अक्षपत्यादि zu P. 4,1,84.

राष्ट्रपति m. Herr des Reiches, König gaṇa अक्षपत्यादि zu P. 4,1,84. ÇAT. Br. 11,4,2,14. MBH. 3,935. 4,216.

राष्ट्रपाल 1) m. a) Hüter des Reiches, Herrscher, König: तद्राष्ट्रपाल (d. i. तद्राष्ट्र + पाल) BHĀG. P. 10,86,16. — b) N. pr. eines Mannes BURN. Intr. 138, N. 2. SCHIEFNER, Lebensb. 269 (39). eines Sohnes des Ugra-sena HARIV. 2028. VP. 436. BHĀG. P. 9,24,23. ० परिपृच्छा Titel eines Werkes VJUTP. 41. — 2) f. ई N. pr. einer Tochter Ugrasena's HARIV. 2029. VP. 436. BHĀG. P. 9,24,41.

राष्ट्रपालिका = राष्ट्रपाली (s. u. राष्ट्रपाल) BHĀG. P. 9,24,24.

राष्ट्रभूत 1) adj. die Herrschaft pflegend, — erhaltend: ये देवा राष्ट्रभूता ऽभिता यन्ति सूर्यम् AV. 13,1,35. तस्मै वल्ति राष्ट्रभूता भस्ति unterthan 10,8,15. Wasser (bei der Königssalbung) AIR. Br. 8,7. KĀṬU. 37,10,11. 21,12. — 2) f. N. einer Apsaras AV. 6,118,1. TAITT. ĀR. 2,4. Davon — 3) m. Bez. von Würfeln AV. 7,109,6. — 4) Bez. gewisser Sprüche (VS. 18,38) und Opferungen TS. 3,4,8,2. 5,4,8,3. 7,4,4. ÇAT. Br. 9,4, 4,1. KĀṬU. ÇA. 18,3,16. PĀN. GAṆU. 1,5. — 5) m. N. pr. eines Sohnes des Bharata BHĀG. P. 5,7,3.

राष्ट्रभूति f. Aufrechthaltung der Herrschaft: राष्ट्रभूतये (d. i. ० भूत्ये) चास्मिन्वाष्ट्रं दधाति TS. 5,7,4,4.

राष्ट्रभूत्य n. dass. AV. 19,37,3.

राष्ट्रवर्धन 1) adj. das Reich wachsen machend, — in die Höhe bringend R. 1,5,11. 2,36,20. — 2) m. N. pr. eines Ministers Daçaratha's und Rāma's R. 7,59,2,26. WEBER, RĀMAT. UP. 302. 305.

राष्ट्रवासिन् m. Bewohner eines Reiches, Unterthan TRIK. 3,2,16.

राष्ट्रान्तपाल m. Hüter der Grenzen des Reiches KĀM. NITIS. 15,24.

राष्ट्रि f. = राष्ट्री Herrscherin: अन्नस्य राष्ट्रिरसि GORR. 4,10,10.

राष्ट्रिक m. 1) Bewohner eines Reiches, Unterthan M. 10,61. — 2) Be-herrscher eines Reiches HARIV. 10894. — Vgl. राष्ट्रिक.

राष्ट्रिन् adj. Inhaber eines Reiches ÇAT. Br. 13,1,8,3. 2,8,6.

राष्ट्रिय (von राष्ट्र) 1) adj. im Reich geboren, zum Reich gehörig P. 4, 2,93. Schol. zu P. 4,3,25. अन्य० (von अन्यराष्ट्र) KĀṬU. 37,11. — 2) m. Schwager des Königs in der Bühnensprache AK. 1,1,2,14. H. 333. KĀṬ. zu ÇĀK. 73,1. MRĀGĀ. 66,23. 134,11. 175,5. ० श्याल dass. 138,18. रद्विष im Prākrit ÇĀK. 79,2. — Vgl. राष्ट्रीय.

1. राष्ट्री m. NAIH. 2,22. वायुर्न राष्ट्रैत्यैत्यङ्गन् RV. 6,4,5. = राज्यवत् SĀJ.: ein Thema राष्ट्रिन् anzunehmen erlaubt die Betonung nicht.

2. राष्ट्री (von 1. राज्) nom. ag. f. Lenkerin, Herrscherin, Führerin NAIH. 2,22. (वाक्) राष्ट्री देवानाम् RV. 8,89,10. अक् राष्ट्रि संगमनी वसू-नाम् 10,125,3. इयं पित्र राष्ट्रैत्यये AIR. Br. 1,19; vgl. AV. 4,1,2. ÇĀṆKH. ÇA. 5,9,10. nach SĀJ. die Vāk.

राष्ट्रीय (von राष्ट्र) 1) adj. am Ende eines comp. zu dem und dem Reich gehörig: स्वराष्ट्रीयजनाः KULL. zu M. 7,111. अन्य० ÇAT. Br. 5,3,4,9. — 2) m. Schwager des Königs H. 333, v. l. MBH. 12,3205. 3269. — Vgl.